

VWS OMGEVINGSANALYSE COVID-19

Analyseperiode 10:30 uur d.d. 3 juni – 10:30 uur d.d. 4 juni

5.1.2e

Directie Communicatie

Wie is getroffen? (1 ^e ring)	Wie is betrokken? (2 ^e ring)	Wie voelt zich betrokken? (3 ^e ring)
<ul style="list-style-type: none"> Nederlanders overleden aan COVID-19 Nederlanders waarvan zorg is uitgesteld Nederlanders met gezondheidsklachten die zorg mijden Ex-covid-patiënten die klachten houden 	<ul style="list-style-type: none"> Familie, vrienden, omwonenden van getroffen Nederlanders Patiëntenfederatie Vakbond CNV Nerstenfokkerijen Vleessector 	<ul style="list-style-type: none"> Algemeen publiek Politici Anti-vaxxers

Samenvatting

- Met de persconferentie gisteravond, is er aandacht voor de zomervakantie: hoe gaan we dat doen dit jaar? De leus van Rutte: 'wel ontspannen, niet verslappen' wordt herhaald in de nabeschouwingen op tv. Maar politieke duiders vragen zich af: is een vakantie op deze manier nog wel ontspannen?
- De Telegraaf kopt op haar voorpagina: 'Patiënt moet lang wachten. Stuwmeer van 1,2 miljoen uitgestelde verwijzingen'. Dat cijfer komt van platform Zorgdomein. Uit onderzoek van de Patiëntenfederatie blijkt dat vier op de tien mensen die een ziekenhuisafspraken hadden of een afspraak voor 'gewone' zorg wilden maken, nog altijd op de wachtlijst staan. Bij 11% van de 74.000 ondervraagden gaat het om een uitgestelde operatie. Veel patiënten weten niet wanneer ze wel aan de beurt zijn en proberen zelf een nieuwe afspraak te maken.
- Ook meldt de Patiëntenfederatie dat een op de vijf patiënten die eigenlijk met klachten naar de huisarts zouden moeten, nog altijd liever thuisblijft. Mensen zijn bang om besmet te worden of denken dat de huisarts het te druk heeft en wachten daarom nog even af.
- Fysiotherapeuten zijn geschokt dat langdurige klachten van ex-covid-patiënten niet altijd serieus worden genomen door de huisarts waardoor een doorverwijzing naar een specialist soms uitblijft. Dat de klachten van deze groep patiënten regelmatig buiten de zorgverzekering vallen noemt NRC het 'falen van de gezondheidszorg'.
- Er is nog altijd aandacht voor de ontwikkeling van een coronavaccin. AD en Nieuwsuur hebben aandacht voor 'de wedloop om de heilige graal', ofwel de wereldwijde verdeling van een mogelijk vaccin. Volgens deze media spreken farmaceuten en politici mooie woorden om een betaalbaar en toegankelijk vaccin te ontwikkelen, ook voor ontwikkelingslanden. Maar is de waarheid echter dat de 'vaccinrace' bovenal een steekspel is tussen wereldmachten? Via de social media kanalen van de ministers De Jonge, Van Rijn en VWS wordt wantrouwen geuit over een (te) snelle ontwikkeling van een vaccin. Sommigen vermoeden dat het vaccin onderdeel is van een complot van grote bedrijven (een 'hoax').
- Vakbond CNV stelt dat steeds meer werkgevers 'lak hebben' aan de geldende coronaregels. Zo worden werknemers volgens het CNV regelmatig gevraagd om gewoon te komen werken, terwijl zij met verkoudheidsklachten kampen. Met de versoepeling van de overheidsmaatregelen neemt de vraag om weer te komen werken toe en daarmee ook de druk om 'gewoon' naar het werk te komen. "De meerderheid van alle vragen die momenteel bij het CNV binnenkomen, is gerelateerd aan gezondheid," aldus de vakbond. Ook bij vakbond FNV komen meldingen binnen over werkomstandigheden en de coronaregels.
- Deskundigen noemen het 'merkwaardig en onverstandig' dat de slachterij van Vion in Boxtel openblijft. PvdD-fractievoorzitter Esther Ouwehand meent dat minister De Jonge moet optreden. "Deze kwetsbare mensen moeten doorwerken onder risicovolle omstandigheden. Daarmee houd je ook het risico op een nieuwe besmettingshaard. [...] Ik begrijp niet dat het kabinet zo stil blijft. Bij de demonstratie op de Dam hebben ze zich wel stevig geuit, en die kritiek is terecht, de demonstratie had beëindigd moeten worden. Maar over de slachthuizen hoor je niemand."
- Verder is er nog altijd veel aandacht voor de demonstratie in Rotterdam gisteren, die vanwege drukte eerder werd beëindigd. AD kopt op de voorpagina: 'Opnieuw te veel mensen; betoging ontbonden'.

Karakterisering berichtgeving

- Volgens het NRC toont de boodschap van de persconferentie hoe politiek Den Haag langzaam uit de crisisstand komt; de toon was lichter en luchtiger en de glimlach van Rutte was terug.
- De Telegraaf opent op de voorpagina: 'Patiënt moet lang wachten. Stuwmeer van 1,2 miljoen uitgestelde verwijzingen'.
- AD opent op de voorpagina: 'Opnieuw te veel mensen; betoging ontbonden.'

SISOS (Slachtoffers - Identiteiten – Schade - Oorzaken - Scenario's)*Identiteiten*

- Op basisschool de Springbok van scholengemeenschap De Haagse Scholen (DHS) zijn twee leraren besmet met het coronavirus. Het gaat om een school met ruim vijfhonderd leerlingen in de Haagse Schilderswijk. In een van de klassen van deze leraren zaten zeven kinderen met maag en darmklachten. Deze kinderen worden momenteel getest of ze het virus hebben.

Informatiebehoefte

- Uit cijfers van Stichting KijkOnderzoek blijkt dat woensdag bijna 3,9 miljoen mensen via verschillende kanalen naar de persconferentie keken. Dat zijn er zo'n 1,8 miljoen minder dan twee weken geleden. Eind mei keken ook al fors minder mensen mee. Verder tikten de updates steevast de 7 miljoen kijkers aan.

Welke informatie vragen leven er bij getroffen?

- Via de social kanalen van minister De Jonge gaat het nog veel over de demonstraties. Sommige mensen vinden De Jonge's reactie tijdens de persconferentie wel sterk. Mensen wijzen naar onderzoeken die juist aantonen dat kinderen wel een rol spelen in de verspreiding. De vraag naar meer/snellere versoepelingen in de bezoekregelingen blijft bestaan. De vaste 'anti-vaccinatie mensen' weten Hugo weer te vinden; zij wantrouwen de snelle ontwikkeling van een coronavaccin. Verder zijn er vragen over sanitaire voorzieningen. Kunnen deze eerder open als mensen buiten het hoogseizoen moeten reizen?
- Via de social kanalen van VWS worden zorgen geuit over mondkapjes die niet zouden helpen tegen aerosolen, problemen bij het testnummer, de uitrusting van boa's en 5G. Ook zijn er klachten over het noodzakelijk reizen in het OV. Verder zijn er discussies gaande over dat een vaccin nooit zo snel kan worden ontwikkeld, dat dat niet goed kan zijn. (Daar voegen mensen aan toe dat het vaccin een complot van grote bedrijven zou zijn. Ze noemen dat een 'hoax') Ook zijn er discussies over aanblijven van Femke Halsema als burgemeester van Amsterdam. De volgende vragen worden gesteld: 'Hoeven zorginstellingen niet meer zelf beschermingsmiddelen in te kopen?', 'Met hoeveel mensen mag je een feest vieren in de tuin?', 'Is er al meer bekend over welke maatregelen de spitscholen moeten treffen voor het openen?', 'Waarom geen preventief verbod op demonstraties in deze tijden?' en 'Waarom wel reizen binnen Europa maar niet erbuiten?'
- Via de social kanalen van minister Van Rijn wordt gediscussieerd over burgemeester Femke Halsema en een vaccin.
- EenVandaag stelt de vraag: 'Heeft het zin om vitamine K te slikken als je coronaklachten hebt?' Hoogleraar Voeding en Gezondheid Jaap Seidell (VU) vindt het niet verstandig, vooral covid-patiënten moeten hier erg mee moeten oppassen. "Supplementen zijn geen goede oplossing, we weten niet of het helpt. Het is ook zo dat je normaal geen tekort hebt aan deze vitamine." Ook zouden supplementen averechts kunnen werken.

Hoe wordt het incident omschreven (welke facts en figures worden benoemd)?

- Uit de meting die bloedbank Sanquin bij 7000 donaties tussen 10 en 20 mei heeft uitgevoerd blijkt dat ongeveer 1 op de 20 bloeddonorantistoffen heeft ontwikkeld. De gemeten 5,5% is een lichte stijging ten opzichte van de 3% die in april is gemeten en laat het effect van de lockdownmaatregelen zien. De meting maakt duidelijk dat groepsimmunitet een onrealistisch streven is. Pas als meer dan 60% van de bevolking immuun is voor het virus, kunnen alle maatregelen worden afgeschaft. Elke uitbraak zal dan vanzelf uitdoven, omdat het virus te weinig slachtoffers vindt om zich goed te kunnen verspreiden. In dit tempo duurt het nog zeker twee jaar voordat die 60% wordt bereikt. Bovendien gaan virologen ervan uit dat verworven immunitet niet blijvend is en dat mensen die Covid-19 hebben gehad, na een paar jaar opnieuw kunnen worden besmet. Ook is nog niet duidelijk hoeveel garantie antistoffen bieden op immunitet. Anderzijds draagt ook een geringe groepsimmunitet - van 10 of 20% - al bij aan het dempen van de epidemie. Maar zoals het er nu naar uitziet, zal alleen een vaccin het virus kunnen stoppen.

- ‘Nepverpleger sloeg toe tijdens coronapieki in Jeroen Bosch Ziekenhuis’ kopt Omroep Brabant. Het Jeroen Bosch Ziekenhuis (JBZ) heeft aangifte gedaan tegen de nepverpleger die tijdens de coronapieki onbevoegd medische handelingen heeft uitgevoerd. "Tijdens de piekdrukke als gevolg van de coronacrisis zijn de eisen om in de zorg te werken op landelijk niveau versoepeld om tekorten in de zorg op te vangen. In deze periode heeft korte tijd iemand bij ons gewerkt die misbruik heeft gemaakt van deze versoepeling en niet voldoende was gekwalificeerd", aldus het ziekenhuis. Volgens een woordvoerder van het ziekenhuis leek de man geschikt om ingezet te worden als verpleegkundige. "Uit de toetsen leek het in eerste instantie alsof hij voldoende kennis en vaardigheden had. Hij had ook, naar eigen zeggen, een hiervoor passende opleiding afgerond", zegt het JBZ. Toch bleek de man helemaal geen diploma's te hebben. "Toen hij na herhaald aandringen geen diploma's kon overleggen en toen er signalen kwamen van vaste medewerkers van JBZ dat hij niet voldeed, heeft JBZ na korte tijd weer afscheid genomen." Het JBZ heeft aangifte tegen de 24-jarige man gedaan. "Wij onderzoeken intern of deze persoon tot mogelijke schade heeft geleid. Vooralnog zijn daarvoor geen aanwijzingen." "...Helaas is er in dit geval een persoon geweest die opzettelijk misbruik heeft gemaakt van de situatie in deze bijzondere tijden. We zijn geschokt door deze situatie en het bedrog in tijden waarin de continuïteit van de zorg meer dan ooit centraal staat," aldus het ziekenhuis.
- De WHO gaat weer aan de slag met proeven met het geneesmiddel hydroxychloroquine.
- Alle praktijklessen voor EHBO, reanimatie en BHV kunnen weer veilig van start. Het Rode Kruis, NIBHV, Het Oranje Kruis, de Nederlandse Reanimatie Raad (NRR) en de Branchevereniging Bedrijfschulperlening Nederland (BVBN) hebben een gezamenlijk protocol opgesteld met nieuwe richtlijnen.

Wat zien, ruiken, voelen, horen, proeven mensen (zintuigelijke waarnemingen)?

Opstarten reguliere zorg

- Uit onderzoek van de Patiëntenfederatie onder 74000 panelleden blijkt dat 1 op de 5 patiënten die eigenlijk met klachten naar de huisarts zouden moeten, nog altijd liever thuisblijft. Mensen zijn bang om besmet te worden of denken dat de huisarts het te druk heeft en wachten daarom nog even af. In het onderzoek van de Patiëntenfederatie geeft 55% van de mensen in enige mate nadelige gevolgen van het uitstel van afspraken met de huisarts te ondervinden.
- *Jako Burgers, huisarts en strategisch medisch adviseur bij het Nederlands Huisartsen Genootschap*, reageert: "We willen niet dat mensen aarzelen om contact op te nemen met de huisarts. We zijn allemaal bang voor besmetting, maar er zijn heel wat maatregelen getroffen om ervoor te zorgen dat iedereen veilig op consultatie kan komen". Volgens Burgers onderstreept dit cijfer vooral dat de zorg weer behoorlijk op gang komt. "19% om precies te zijn die nog steeds niet naar de huisarts komt, dat betekent dus dat ruim 80% dat inmiddels wel doet. Bedenk wel: dat was op het hoogtepunt van de uitbraak zo'n 10%. Als ik naar mijn eigen praktijk kijk: mijn assistent heeft het zelfs weer even druk als voorheen met alle telefoontjes." Burgers benadrukt dat er geen reden is om huisartsen te mijden; die hebben voldoende veiligheidsmaatregelen getroffen. "Bellen is sowieso altijd een goed idee. Een groot deel van de hulpvragen kan ook helemaal telefonisch worden afgehandeld."
- Uit cijfers van het platform ZorgDomein blijkt dat het aantal uitgestelde verwijzingen door huisartsen is opgelopen tot 1,2 miljoen. In 743.000 gevallen gaat het om verwijzingen naar ziekenhuizen en klinieken. Onderzoek van de Patiëntenfederatie Nederland wijst daarnaast uit dat vier op de tien mensen die een ziekenhuisafpraak hadden of een afspraak voor 'gewone' zorg wilden maken, nog altijd op de wachtlijst staan. Bij 11% van de 74.000 ondervraagden gaat het om een uitgestelde operatie. "De meest spoedeisende zaken worden wel opgepakt, maar daarna is er een grote groep van ruim 700.000 mensen die medisch gezien misschien niet urgent zijn, maar wel heel veel last of pijn hebben", zegt *Dianda Veldman, directeur van de Patiëntenfederatie*. Volgens het onderzoek communiceren ziekenhuizen niet altijd goed. "Het is de patiënt met de uitgestelde afspraak vaak onduidelijk wanneer hij wel terecht kan, of hij zelf contact moet opnemen of dat er gebeld of gemaïld zal worden."

Werkgevers hebben lak aan coronaregels

- Vakbond CNV stelt dat steeds meer werkgevers 'lak hebben' aan de geldende coronaregels. Uit navraag van BNR blijkt dat de vakbond er wekelijks tientallen klachten over binnen krijgt. Zo worden werknemers volgens het CNV regelmatig gevraagd om gewoon te komen werken, terwijl zij met verkoudheidsklachten kampen. Met de versoepeling van de overheidsmaatregelen neemt de vraag om weer te komen werken toe en daarmee ook de druk om 'gewoon' naar het werk te komen. "De meerderheid van alle vragen die momenteel bij het CNV binnenkomen, is gerelateerd aan gezondheid. We worden overstelpt met telefoontjes van leden die moeten komen werken als ze verkouden zijn, of als een huisgenoot verkouden is

of hoest”, stelt het *CNV-voorzitter Piet Fortuin*. Daarnaast komen er volgens Fortuin veel meldingen binnen over de anderhalvemeterregel, die op werkplekken niet goed zou worden nageleefd. “Het gaat om tientallen telefoontjes per week, afkomstig uit zowel de publieke sector als de markt. We vermoeden dat dit het topje van de ijsberg is en de werkelijke problematiek vele malen groter is”, zegt Fortuin. “De laksheid onder werkgevers neemt toe. Men vindt het na meer dan twee maanden welletjes. Het coronavirus verdwijnt echter niet ineens met het versoepelen van de kabinetsmaatregelen.” Veel telefoontjes zijn volgens de vakbond afkomstig van mensen met een kwetsbare gezondheid. Mensen met astma, epilepsie, hart- en vaatziekten of een kwetsbare partner. Zij moeten toch komen werken. Veel werkgevers wantrouwen volgens het CNV het thuiswerkend personeel en vragen hen daarom naar kantoor te komen.

- Ook bij vakbond FNV komen meldingen binnen over werkomstandigheden en de coronaregels. Een rapport is echt nog niet beschikbaar, waardoor door FNV nog geen algemeen beeld kan worden geschetst.

Overig

- In NRC aandacht voor een ex-covid-patiënt met langdurige klachten, die niet in het ziekenhuis heeft gelegen. Haar klachten werd door de huisarts niet serieus genomen en zij werd geadviseerd om bijvoorbeeld mindfulness trainingen te volgen. *Fysiotherapeut Roel Smulders* is geschokt van het verhaal van de patiënt “Hoe kan het dat iemand met deze klachten zonder professionele nazorg naar huis wordt gestuurd, het zelf maar moet uitzoeken, en twee maanden later pas met een fysiotherapeut uit ons netwerk in aanmerking komt? Dat grijpt mij aan. Waarom is dat netwerk [Chronisch Zorgen] niet bekend?”. Doordat er sinds vorige week een diagnosecode is vallen sommige patiënten buiten de chronische indicatie en buiten de verzekering. NRC noemt dit het falen van de gezondheidszorg.
- Volgens de *Amsterdamse wethouder Victor Everhardt (Financiën)* kan de coronacrisis voor de gemeente Amsterdam leiden tot een begrotingstekort van 261 miljoen euro in 2020. Na 2020 kunnen de effecten aanhouden en leiden tot een begrotingstekort van minstens 200 miljoen euro per jaar. Het beoogde begrotingstekort in 2020 kan de stad opvangen door een beroep te doen op de financiële reserve, zegt Everhardt in een toelichting. In de jaren erna echter zal dat niet gaan. Everhardt verwacht dat het kabinet dan bijspringt om tekorten bij gemeenten te compenseren. Het beoogde tekort van 261 miljoen euro op een totale begroting van 6,3 miljard euro noemt Everhardt qua grootte “heel ernstig”.
- Uit een analyse van uitzendconcern Randstad blijkt dat de vraag naar mensen in de zorg hoog blijft. De minste krimp deed zich volgens Randstad voor in de zorg (5%), bouw en ICT (beide 11%). In deze sectoren is nog steeds sprake van schaarste.

Waarneembaar gedrag (schadebeperking)

- Het Aidsfonds-Soa Aids Nederland biedt vanaf vrijdag gratis hiv-testen aan. Volgens de organisatie biedt de lockdown een unieke kans om het aantal hiv-besmettingen in Nederland te verminderen en uiteindelijk naar nul te brengen.

Betekenisgeving

Welke oproepen worden gedaan?

- “De controledrift van werkgevers mag niet ten koste gaan van de gezondheid van werknemers,” zegt vakbond CNV.
- Volgens uitzender Randstad is omscholing en scholing naar de “juiste beroepen” (zorg, bouw, ICT) nu cruciaal. “Als niet ingegrepen wordt, zal de schaarste in bepaalde beroepsgroepen niet worden opgelost. Én, komen mensen die nu zonder werk zijn moeilijker weer aan de slag”.

Welke emoties, waardeoordelen, kwalificaties, kritiek, steun worden gegeven?

- *Epidemioloog Arnold Bosman* hoopt dat het snel lukt de kinderziekten bij het coronatestnummer te verhelpen. Dat er maximaal wordt getest en er contactonderzoeken plaatsvinden bij besmette personen, is volgens hem cruciaal om het aantal coronabesmettingen op het huidige lage peil te houden. “We zijn al rijkelijk laat begonnen met dit beleid dat in Duitsland al zijn vruchten heeft afgeworpen. Dan moet het nu dan ook echt goed van de grond komen.”
- *Andreas Voss, hoogleraar infectiepreventie (Radboud Universiteit)* zegt dat het voornaamste risico in vliegtuigen de af- en aanvoer van lucht is. “Het beste is natuurlijk verse buitenlucht, maar die kan je niet permanent aanvoeren. Dan wordt het in een vliegtuig ijselijk koud”, zegt Voss. Daarom zal een deel van de lucht in het vliegtuig altijd hergebruikt worden. Om te voorkomen dat dit een broeinest van virussen wordt, gebruikt zowel easyJet als KLM een de zogenaamde high-efficiency particulate air of Hepa-filter. En dat werkt, zegt Voss. “Die filters worden ook in operatiekamers en laboratoria gebruikt. Fijne druppels die in de

lucht blijven hangen, kun je daarmee terugbrengen tot nagenoeg nul." De grotere hoestdruppels waar mensen afstand voor moeten houden, zijn dan nog niet verdwenen. Dat blijft dan ook een risico. Voss noemt het 'heel erg jammer' dat luchtvaartmaatschappijen vooralsnog niet van plan zijn stoelen af te plakken of de middelste rij vrij te laten. "...Want als je nog steeds schouder aan schouder zit, maakt een luchtfilter helemaal niks uit." Bij gebrek aan afstand kunnen de mondkapjes een uitkomst bieden, net als in het openbaar vervoer. Als iedereen zich aan de regels houdt, gaat het in theorie dan ook goed, denkt Voss.

- De *Duitse topviroloog Christian Drosten* (en adviseur van Merkel) blijft bij zijn standpunt dat kinderen net zo besmettelijk zijn als volwassenen. Drosten had die conclusie in april ook al getrokken, toen de eerste opzet van zijn onderzoek was gepubliceerd. In een hernieuwde versie houdt de viroloog vast aan die zienswijze. Het aantal virusdeeltjes in de luchtwegen zou bij alle leeftijdsgroepen hetzelfde zijn.
- Verschillende organisaties voor zorg aan jeugd zijn "onaangenaam verrast" door het bericht dat de garantie voor hun omzet na 1 juli stopt. Dat schrijven de branches, waaronder Jeugdzorg Nederland, aan de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) en het kabinet. Ze verwachten dat de RIVM-richtlijnen tegen het coronavirus ook in deze sector na 1 juli flinke kosten en inkomstenderving met zich meebrengen. *Directeur Gespecialiseerde Zorg voor Jeugd (BGZ) Frank Bluimink* zegt: "Helaas kunnen wij niet vooraf aangeven wanneer de omzet weer op peil is en meerkosten tot een minimum gedaald zijn. Een grondslag om compensatie voor omzetderving en meerkosten te kunnen declareren blijft dus ook na 1 juli noodzakelijk."
- In een zijn column voor NRC schrijft *Tom-Jan Meeus* dat het verbod op nertsenfokkerijen een kwart eeuw te laat is. *PvdD-fractievoorzitter Esther Ouwehand, D66-Kamerlid Tsjerd de Groot* en *GroenLinks-Kamerlid Laura Bromet* delen de column van Tom-Jan Meeus in NRC. De Groot schrijft daarbij: "Het houden van dieren voor hun bont was rond het jaar 2000 al niet meer van deze tijd! Sinds D66 minister Brinkhorst in 2002 voorstelde om de nertsenfokkerij te beëindigen, is er inderdaad een veel te lange tijd overheen gegaan." Bromet schrijft: "Mooi voorbeeld van hoe langzaam dingen vaak gaan in de politiek. Terwijl zoveel vraagstukken vragen om snelle actie..."
- Het is 'merkwaardig en onverstandig' dat de grootste slachterij van Nederland, die van Vion in Boxtel, openblijft. Dat zeggen deskundigen. Bij het slachthuis bleek bij een eerste steekproef 1 op de 6 medewerkers besmet met corona. Mogelijk hebben enkele honderden werknemers het virus onder de leden. Na intensief overleg met Vion, en afspraken over nieuwe maatregelen, besloot de veiligheidsregio Brabant-Noord dinsdag de slachterij open te houden. Volgens de deskundigen ontstaat daarmee het risico dat besmette medewerkers niet alleen elkaar maar ook hun omgeving (blijven) besmetten. Ze wijzen erop dat het nog altijd gissen is naar de oorzaak van het hoge aantal besmettingen onder slachterijpersoneel. Daardoor is niet duidelijk welke maatregelen de juiste zijn. *PvdD-fractievoorzitter Esther Ouwehand* meent dat minister De Jonge moet optreden. "Deze kwetsbare mensen moeten doorwerken onder risicovolle omstandigheden. Daarmee houd je ook het risico op een nieuwe besmettingshaard." Ouwehand wil de fabriek in Boxtel alsnog stilleggen. "Ik begrijp niet dat het kabinet zo stil blijft. Bij de demonstratie op de Dam hebben ze zich wel stevig geuit, en die kritiek is terecht, de demonstratie had beëindigd moeten worden. Maar over de slachthuizen hoor je niemand."

Ontwikkeling van een vaccin

- EenVandaag blik vooruit naar de virtuele bijeenkomst tussen wereldleiders om te bespreken hoe ook armere landen toegang krijgen tot een vaccin, nu landen in de rij staan om als eerste het vaccin te bemachtigen. *Emeritus hoogleraar Global Health Hans Hogerzeil (RUG)* denkt dat de landen met de diepste zakken zichzelf makkelijk toegang kunnen verschaffen tot het vaccin. Ook *Dimitri Eynikel (werkt aan vaccintoegangscampagne bij Artsen zonder Grenzen)* ziet dat de rijke landen vooraan staan.
- *Oud-minister Uri Rosenthal* is niet erg optimistisch over de kans van slagen van bijvoorbeeld een volksvaccin. Rosenthal pleit voor het smeden van allianties. "Wij moeten betrouwbare partners zoeken waarmee we zoveel mogelijk samen kunnen werken. Dan moeten we ook zorgen dat we wat te bieden hebben. Wij zijn niet sterk in het produceren van miljarden vaccins, maar we zijn wel sterk in nanotechnologie bijvoorbeeld. Dus het zou dan onze chips voor hun vaccins kunnen worden. Dat is een heel bekend punt in internationale handel."

Ruimen van nertsenfokkerijen

- Ongeruste inwoners van Gemert-Bakel zijn opgelucht over het besluit om de besmette nertsenfokkerijen te ruimen. Jan van Hoof (stichting Mens, Dier en Peel) vindt dat het wel heel lang heeft geduurd. "Ik vraag me af waarom het zo lang heeft geduurd voordat ze in Den Haag erachter kwamen hoeveel risico deze omgeving

heeft gelopen". Hij verwacht dat nertsenhouders niet opnieuw mogen opstarten nadat de nertsen geruimd zijn, aangezien het coronavirus er nog steeds is en de nertsen zeer besmettelijk zijn.

- Oud-viroloog en inwoner van Gemert-Bakel Mari van Berlo denkt dat het de nertsenhouders niet slecht uitkomt dat zij nu een schadevergoeding krijgen.
- Huub Kuipers (nertsenhouder) geeft in Nieuwsuur aan dat hij zich kan vinden in het besluit dat zijn nertsen worden geruimd. Kuipers is wel van plan om na het ruimen opnieuw te beginnen met fokken tot 2024, tenzij er regeling komt. De huidige schadevergoeding is volgens hem eerder een onkostenvergoeding.

Context

- De epidemioloog en 'architect' achter de Zweedse corona-aanpak Anders Tegnell zegt dat er in zijn land meer gedaan had moeten worden om het virus aan het begin van de uitbraak te beteugelen. Media schrijven dat het soepele Zweedse coronabeleid heeft gefaald. "Als we dezelfde ziekte zouden tegenkomen met dezelfde kennis die we vandaag hebben, dan denk ik dat onze reactie ergens zou liggen tussen wat Zweden deed en wat de rest van de wereld heeft gedaan". De strategie heeft een negatief effect gehad op het sterftecijfer van het land. Met 43 sterfgevallen per 100.000 inwoners is het sterftecijfer van Zweden wereldwijd een van de hoogste.

Hoe wordt naar de overheid gekeken?

Politieke duiding persconferentie

- *Journalist Sven Kockelmann* duidt: "Wijs op reis, maar wel op eigen risico, want repatriëren gaan we niet doen. Dus als je ergens vast komt te zitten, zoek het dan lekker zelf maar uit. [...] En dan zegt Rutte; we gaan ontspannen, maar niet verslappen. Ik vraag mij af of het een hele ontspannen vakantie wordt op die manier?". Volgens Kockelmann speelt naast de veiligheid ook de economie een rol in dit besluit, maar ook 'ons' ongeduld en het maatschappelijke draagvlak spelen volgens hem ook een grote rol. "Mensen willen weg, vliegmaatschappijen verwachten een run op vliegtickets". Volgens Kockelmann kun je als land ook niet achterblijven wanneer Duitsland en België de grenzen weer openen.
- *Politiek verslaggever Floor Bremer (RTL Nieuws)* denkt dat Rutte het nieuws over de vakanties met tegenzin vertelde. Bremer vindt het vakantieadvies 'krom' want je mag wel gaan, maar alles op eigen risico. "En 'O by the way' als de grenzen dichtgaat zie dan maar hoe je terugkomt."
- Op de vraag: "Weer een versoepeling, het gaat dus de goede kant op?" antwoordt *politiek verslaggever Ron Fresen*: "Deze versoepeling wordt toch wel gezien als eentje met extra risico's, omdat je afhankelijk bent van hoe men omgaat met het virus in het buitenland. Bijvoorbeeld wordt er daar ook gecontroleerd op 1,5 meter en wat gebeurt er als er een uitbraak is?". Omdat Nederland niet over het beleid in het buitenland gaat legt Rutte de verantwoordelijkheid bij de reiziger zelf. Fresen noemt het een kwetsbare operatie; "verantwoordelijkheid ligt bij de reiziger zelf, als het mis gaat komt Nederland je niet terughalen".
- *Politiek verslaggever Fons Lambie (RTL Nieuws)* rekent erop dat het kabinet zich zorgen maakt over het niet in acht nemen van de 1,5 meter afstand tijdens demonstraties. Volgens Lambie kunnen mensen denken 'als het tijdens een demonstratie niet hoeft, dan hoef ik het zelf op straat ook niet te doen'.
- *Politiek verslaggever Xander van der Wulp*: "Het is best een ingewikkeld verhaal. Iedereen moet het vooral zelf goed uitzoeken. Maar het was denk ik wel een goed bericht na maanden slecht nieuws en met restricties. Het wordt sowieso een andere zomervakantie dan anders".
- *Politiek verslaggever Arjan Noorlander (Nieuwsuur)*: "Het kabinet zet voorzichtig stappen. Dat kun je je misschien ook wel voorstellen, we komen nog maar net uit de crisis met de ic-bedden en nu durven mensen toch alweer op vakantie."

Opiniepeilingen

- Uit het EenVandaag opiniepanel (bestaande uit 50.000 respondenten) blijkt 85% van de jongeren (tussen de 16 en 34 jaar) met een mondkapje in hun bezit, het belangrijk vindt dat deze correct aansluit. Daarnaast wil 75% dat een gezichtsmasker niet te duur is. Ruim de helft (55%) wil met het oog op duurzaamheid een herbruikbaar (wasbaar) mondkapje. Toch wil een op de tien (11%) het mondkapje juist weg kunnen gooien. Een derde (31%) vond het bij de aanschaf belangrijk dat het mondkapje een kleurtje of printje heeft. 63% vindt het niet belangrijk hoe het mondkapje eruit ziet. Acht op de tien deelnemers (80%) aan het onderzoek zijn niet van plan om buiten de trein, bus of tram gezichtsbescherming te gebruiken.